

Est.1994

JCL

Journal of the College of Languages

Open Free Access, Peer Reviewed Research Journal

<http://jcolang.uobaghdad.edu.iq>

P-ISSN: 2074-9279

E-ISSN: 2520-3517

2018, No.(38)

Pg.71-83

ביטויים של אהבה ושנאה בטקסטים של חמשה חומשי התורה

Expressions of Love and Hatred in Pentateuch

Asst. Prof. Abbas Saleem Zaidan (Ph.D.) asaleem@uowasit.edu.iq

University of Wasit , College of Media

(Received on 2018/3/29, Accepted on 2018/4/15)

Abstract

The expressions of love and hatred have many definitions which sometimes differed and agreed at other times. The religious perspective looks at the expressions of love and hatred in terms of good and evil or in terms of halal and haram .In fact the feelings of love and hatred are purely human feelings associated with the beliefs of human societies built on the position of religions on any issue. Any thing that the saints and clerics love is halal and anything they hate is haram. In other words, religions specify in detail what should be and what should not be done

In this paper we, discuss the expressions of love and hate in Pentateuch by presenting a brief summary of the five books and the time of their revelation. Then we discuss the term "love" and synonyms. We then look at examples of Pentateuch which deal with the term love and its synonyms. Then, we deal with the term hate and its synonyms and give some examples from the five books. At last, we end up with conclusions. It is found that which found that the expressions of love and hatred are antonyms that involve a verbal change and lead to a sound change because of the continuous development of the Hebrew, as a consequence of the spread of Jews in many parts of the world. The concept of hatred in the Pentateuch refers to the hatred and contempt for other peoples and the desire to destroy, while the words of love in those Scriptures were limited to the love of God and the prophets of Jews.

Keywords: Expressions of Love and Hatred, Pentateuch, antonyms.

ביטויים של אהבה ושנאה בטקסטים של חמשה חומשי התורה

מאת: עוזר לפרופ' ד"ר עבאס סלים זידאן

אוניברסיטת וואסט

פקולטה של המידה

תקציר

ביטויי אהבה ושנאה קבלה בהגדרות שונות, לפעמים ביניהם לבין עצמם והסכימו בזמנים אחרים מהבחינה הדתית נתפסה לאהוב ביטויים ושנאה במונחים של טוב ורע, או במונחים של חלאל וחראם למעשה, הרגשות של אהבה ושנאה הם רגשות אנושיים המקושרים לאמונות של חברות אנושיות הבנויות על העמדה של דתות מכל נושא או מקרה, דבר אשר אהוב על ידי הקדושים והכמורה יהיה חלאל, וכל מה שהם שונאים יהיה חראם במילים אחרות, הדתות מגדירות בפירוט מה צריך להיות ומה צריך לעשות.

במחקר זה נסרק לביטויים של אהבה ושנאה בחמשת הספרים, בהם נציג סיכום קצר של חמשה חומשי התורה וזמן ירידתם, ואז נדון במושג האהבה והמילים הנרדפות למונח זה לאחר מכן נסקור את הדוגמאות של חמשת הספרים העוסקים במונח אהבה והמילים הנרדפות לו ולאחר מכן נוגע במושג השנאה והמילים הנרדפות מתוך הדוגמאות מחמשה חומשי התורה העוסקים במונח "שנאה" אחר כך אנו מציגים את המסקנות החשובות ביותר של מחקר זה, אשר מצא כי ביטויי האהבה והשנאה הם ביטויים של התנגדות משקפים את השינוי במילה שמוביל לשינוי רינגטונים צליל שהתרחש עקב ההתפתחות המתמשכת של השפה העברית אשר הושפעה במספר רב של שפות בגלל ההתפשטות של יהודים באזורים רבים בעולם, ביטויי השנאה בחמשה חומשי התורה מתייחסים לשנאה ולזלזול של עמים אחרים ולרצון להשמידם, ואילו ביטויי האהבה בספרים אלה היו מוגבלים לאהבת ה' או לנביאי ישראל.

מילות מפתח: ביטויי אהבה ושנאה; חמשה חומשי התורה; ביטויים של התנגדות.

ביטויים של אהבה ושנאה בטקסטים של חמשה חומשי התורה

הקדמה:

אין דת מהדתות חוסרת מרצון של אהבה ושנאה, משום שהרגשות אלו מבוססות על הרשעות שמובילות לאהבת ריאליסטית בדתות המזרחיות, משום שאלוהים טמון בכך אדם לפי דעתם של אנשי חוכמה, אהבה היא פולחן וציות וניסיון להתקרב לאלוהים, אהבה היא רמה גבוהה של יחס רגשי חיובי שנאה: חוש אנושי שלילי ויעיל המכוון לתופעות המתנגשות עם צרכיו, אמונותיו וערכיו. השנאה יכולה לעורר לא רק הערכה עוינת של הנושא, אלא פעילות גבוהה המכוונת נגדה. לעתים קרובות שונא שנאה חמורה הנובעת מאירוע בלתי רצוי של אירועים או מהצטברות קבועה של ההשפעות החלשות של מקור החוויות הרגשיות השליליות, ובמקרה זה הסיבה האמיתית או המדומה לאירועים כאלה היא הסיבה לשנאה.

פרובלמה של המחקר:

כל הדתות, השמימיות ולא השמימיות מבוססות על אהבה ושנאה, בשל השפעתה בגיבוש ההרשעות ובבניית המגמות ולהשגת מטרותיה של כל דת. האהבה נראית ליהודים באהבת החיים אהבה של תשוקות פיזיות ועונג פיזי, האהבה מוגבלת לבני מינם בלבד, לכן מראה את הקנאות והשנאה לכל מה שאינו יהודי.

חשיבות של המחקר:

אהבה ושנאה " שהופצו במחזור הקהילה עד כדי כך, הפכו למלים הנצרכות באופן שרירותי על דברים, עמדות ואפילו אנשים... השימוש הרגיל במלים אלה התרוקן מן המשמעויות, כך שקשה לנו להבין מילים חשובות ויסודיות ביחסי המאמין באלוהים, כמו זה שהוא מתאר כ"אלוהים אוהב, ששונא את הרוע". לפיכך, המודעות שלנו למה שאלוהים לא אוהב ואוהב את המושגים השגויים שלנו, ומה שאנחנו רוצים במחשבתנו.

מטרת המחקר:

רבים מנביאי התנ"ך ציירו את הדימוי האמיתי של אלוהים ששונא את החטא ואוהב את החוטאים בספריהם, שבהם הם גילמו את החטאים הרבים ואת החטאים הגדולים של אנשי האלוהים וכל עם הארץ, ואת עמדת האלוהים עליהם. כפי שתיארו את דתו ואת שנאתו לחטא וכעסו כאשר הוא מעניש אותה, הם תיארו את אהבתו בכך שהודיעו להם כי פסק הדין בא רק לאחר אינספור הזדמנויות לאמונה ולחזרה בתשובה ולחזרה לפולחן האמיתי ולציית לו. מחקר זה הוא ניסיון להסביר את המובן האמיתי של ביטויי אהבה והשנאה בחמשה חומשי התורה.

חמשה חומשי התורה או (תורה):

הם הספרים הראשונים ספרי התנ"ך והם מקיפים תקופה של 2,489 שנה מבריאת העולם עד חפטירתו של משה רבינו, למילה (תורה) משמעוים שונים⁽¹⁾

1-ספר תורת יהוה.

2-חק (רבי חוקות, חוקים).

3-מְצוּה (רבי מְצוּת).

5- תאוריה (רבוּי תאוריות).

ולכן נאמר: תורת משה, תורת אלוהים או תורת האמת, תורה שבכתב- כנוי לתנ"ך, תורת כוהנים - כנוי לספר (ויקרא), תורה פה- כנוי לתלמוד, תופס תורה או בן תורה- כנוי לאדם השומר במצוות או אדם המומחה בתנ"ך. המילה (תורה) נזכרה בתנ"ך במקומות רבים:

- תורה אמת, יהיה לאזרח, ולגזר, והגזר בתוככם. שמות יב: מט

- והיה לך לאות על-ידיך, ולזכרון בין עיניך, למען תהיה תורת יהוה, בפיה: שמות יג: ט

- זאת תורת הבהמה, והעוף, וכל נפש החיה, הרמשות בפנים, ולכל- נפש, השרצת על- הארץ. מז

להבדיל, בין הטמא ובין הטהור, ובין ... ויקרא יא: מו

- וזאת תורת הנזיר: ביום, מלאות מי נזרו, יביא אתו, אל-פתח אהל מועד. יד והקריב את- קרבנו ליהוה כבש בן-שנתו תמים אחד, לעלה, ... במדבר ו: יג

- תורה אם-לא תשמר לעשות, את-כל-דברי התורה הזאת, הכתבים, בספר הזה: ליראה את-השם הנכבד אחת ומשפט אחד, יהיה לכם, ולגזר, והגזר אתכם. במדבר טו: טז

- והנזיר, הזה—את, יהיה אלהיך. דברים כח: נח

- תורה צוה-לנו, משה: מורשה, קהלת יעקב. ה ויהי בישרון, מלך, בהתאסף ראשי עם, יחד שבטי ישראל. ו יחי ראובן, ואל-ימת, ויהי. דברים לג: ד

המילה (תורה) בימינו משומשת בסלנג ובמיוחד במשלים⁽²⁾ תורה היא אורה, טובה תורה מכל סחורה, מרבה תורה מרבה חיים, אם אין תורה אין קמח, זו תורה וזו שכרה... וכו' זמן מתן-תורה:

יש דעות שונות על זמן מתן-תורה:

1- על פי ספר שמות וכמה מהקורות הארכאולוגיים מתן-תורה היה במאה השלוש עשרה לפני הספירה, מבלי לציין שנה מסוימת⁽³⁾

ז ומשה, בן-שמונים שנה, ואהרן, בן-שלוש ושמנים שנה—בדברם, אל-פרעה. ח ויאמר יהוה, אל-משה ואל-אהרן לאמר. ט כי ידבר אלכם פרעה פרעה לאמר, תנו לכם מופת, ואמרת אל-אהרן, קח את-משך והשליך לפני-פרעה--יהי לתנין. שמות ז: ז- ט

2- מתן-תורה היה על הר סיני ביום השישי מחודש סיוון * לאחר יציאתם של היהודים מארץ מצרים: ויהי בשמונים שנה וארבע מאות שנה לצאת בני-ישראל מארץ-מצרים בשנה הרביעית בחודש זו, הוא החודש השני, למלך שלמה, על-ישראל, ויבן הבית, ליהוה. מלכים א-ו: א

3- התורה נחצבה על שנים עשר אבנים ומאוחרונה בארון הברית שנגנב על ידי הפלסטינים שנת 1076 לפנה"ס ולקחו אותו לבירה שלהם " יערים " ונשאר שם כעשרים שנה (עד שנת 1096 לפנה"ס) כשהחזיר אותה דוד המלך⁽⁴⁾

4- המדענים והחוקרים היהודים מסכימים שהתורה בפרט והתנ"ך בכלל היא התגלות ה' לעזרא שכתב אותה לאחר חורבן ההיכל שנת 587 לפנה"ס⁽⁵⁾

התורה כמונח היא חלק מהתנ"ך ולא התנ"ך כחושבים כמה מהחוקרים, התורה שיכת למשה שהביא את מצוות ה' על ידי התגלות בזמן מתן-תורה התחילה ההסטוריה האמיתית של העם היהודי התורה כוללת את חמשה חומשי התורה:

1-ספר בראשית (GENESIS): שכולל (50) פרקים, (1534) פסוקים, הספר הזה מחולק לשלושה חלקים שונים⁽⁶⁾

א-החלק הראשון כולל הפרקים (1-11) החלק הזה מדבר על סיפור הבריאה ותחילתה של האנושות.
ב-החלק השני כולל הפרקים (12-36) החלק הזה מדבר על חיים של אבות העם מאפרם עד יעקוב.
ג-החלק השלישי כולל הפרקים (37-50) החלק הזה מדבר על סיפורו של יוסף עם אחיו, תחילת הנוכחות היהודית במצרים.

2-ספר שמות (EXODUS): הספר השני בתורה שכולל (40) פרקים, (1209) פסוקים הספר הזה מחולק לשלושה חלקים שונים⁽⁷⁾

א-החלק הראשון כולל הפרקים (1-15) החלק הזה מדבר על יציאה של העם היהודי ממצרים. ב- החלק השני כולל הפרקים (16-18) החלק הזה מדבר על התעוה ו נדידה של העם היהודי במדבר סיני.

ג-החלק השלישי כולל הפרקים (19-40) החלק הזה מדבר על סיפורו של ברית ה' למשה על הר סיני.

ההחלק הזה כולל בפרק (20) על (עשרת הדברים) **. אעביזה אדריס חושבת שספר זו מכסה את התקופה של זמן המועדך ב (129) שנים התחילה במותו של יוסף ועד תחילת בנין ההיכל⁽⁸⁾ רוב המקורות ההיסטוריים של היהודים, זכרו כי אירוע זה עורר השתקפות תאולוגית של בני ישראל⁽⁹⁾

3-ספר ויקרא (LEVITICUS) הספר השלישי בתורה, שכולל (27) פרקים, (859) פסוקים הספר הזה נקרא בספר (הלוויים) בגלל שהוא מיוחס ללוי, בנו של יעקוב, נקרא גם ספר (כוהנים).

4- ספר במדבר (NUMBER) הספר הרביעי בתורה שכולל (36) פרקים, (1288) פסוקים (67) הספר הזה נחשב הקשה ביותר בתורה בגלל החזרה לתופעת המפקד שבו, הספר הזה מחולק לשלושה חלקים שונים⁽¹⁰⁾

א-החלק הראשון מדבר על ההשלמה של יסוד המוסדות שנוסדו בספר שמות וספר ויקרא. ב-החלק השני מדבר על התעוה ו נדידה של העם היהודי במדבר סיני כ (40) שנה והגעתם לארץ מואב.

ג-החלק השלישי מדבר על צעדים שנקטו על ידי משה לחלק את הארץ לבני ישראל.

5-ספר דברים (DEUTERONOMIUM) הספר האחרון בתורה, כולל (34) פרקים, (955) פסוקים, ספר זה הוא חזרה לאירועים של כתיבי הקודש הקודמים, גם קצור לנסיעה של בני ישראל לגדה המערבית של נהר הירדן. יצירה ספרותית מכיוון שהוא מכיל את המסורת החשובה ביותר של התורה, שמסמלת על ידי אות (D) שמסמל להתחייבות במסורת של התורה⁽¹¹⁾ כולל גם את נאומו של משה לפני מותו ומותו של משה ומקום קבורתו:

ה וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד-יְהוָה, בְּאֶרֶץ מוֹאָב-עַל-פִּי יְהוָה. וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בְּגִי בְּאֶרֶץ מוֹאָב, מוֹל בֵּית פְּעוֹר, וְלֹא-יָדַע אִישׁ אֶת-קְבֻרָתוֹ, עַד הַיּוֹם הַזֶּה. ז וּמֹשֶׁה, בֶּן-מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה-בְּמָוֶתוֹ; לֹא- כָּהֵתָה עֵינָו, וְלֹא-נָס לְחַה. ח וַיִּבְכּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-מֹשֶׁה בְּעַרְבַת מוֹאָב, שְׁלֹשִׁים יוֹם; וַיִּתְּמוּ, יָמָי כִּכִּי אָבָל מֹשֶׁה. דברים לד: ה-ח.

אהבה:

(ניגודים איבה, אכזריות, שנאה, תיעוב) ר' אֶהְבֹּת שם-עצם נקבה מהשורש (א-ה-ב)

ממשקל (קטֹלָה) במקרה של תוספת אֶהְבֹּת ר' אֶהְבֹּת⁽¹²⁾ אהבה היא: רצון להתקרב ולהתחבר אל מישהו או אל משהו, ובפרט רצון לקרבה רומנטית לאדם אחר. לחלופין, רצון בטובתו ובאושרו של האחר⁽¹³⁾.

"הִשְׁבַּעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם בְּצַבָּאוֹת אוּ בְּאִלּוֹת הַשָּׁדָה אִם-תִּעֲרֹו וְאִם-תִּעְוְרוּ אֶת-הָאֶהְבָּה עַד שְׁתַּחֲפִיץ" (שיר השירים ב: ז)

"שִׁימְנֵי כַחֲתָם עַל לִבָּךְ פַּחֲתָם עַל זְרוּעֶךָ כִּי עֲזָה כַּמְנוֹת אֶהְבָּה קֹשָׁה כַּשְּׂאוֹל קִנְיָה רִשְׁפִּיהָ רִשְׁפֵי אִשׁ שְׁלֵהֲבִתְהָ" (שיר השירים ח: ו)

"שְׁנֵאָה תִּעְוֹרֵר מְדַנִּים וְעַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֶהְבָּה" (משלי י:ב)

"מָה יְהוּה אֱלֹהֶיךָ שְׂאֵל מֵעַמְּךָ כִּי אִם לִירָאָה אֵת יְהוּה אֱלֹהֶיךָ לְלַקֵּת בְּכָל דְרָכֶיךָ וּלְאַהְבָּה אֹתוֹ" (דברים י: יב)

צירופים:

אהבה אפלטונית, אהבה התלויה בדבר, אהבה חופשית, אהבה ממבט ראשון, אהבה מקלקלת את השורה, אהבה נכזבת, אהבה עיוורת, אהבה עצמית, אהבה שאינה תלויה בדבר, אהבת אם, אהבת בצע, אהבת בשרים, אהבת חנינם, אהבת נפש, עשה אהבה, חולה אהבה, מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, עזה כמוות אהבה, על כל פשעים תכסה אהבה.

מילים נרדפות:

אמונה, חיבה, חסד, נטייה האהבה בחמשה חומשי התורה:
וַיֹּאמֶר קַח-נָא אֶת-בְּנֵי אֶת-יְחִידָךָ אֲשֶׁר-אֶהְבֵּת, אֶת-יִצְחָק, וְלֶךְ-לְךָ, אֶל-אֶרֶץ הַמְּרִיָּה; וְהַעֲלֵהוּ שָׁם, לְעֵלָה, עַל אֶחָד הַהָרִים, אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהֶיךָ. בראשית כב:ב
כח וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶת-עֵשָׂו, כִּי-צִיד בְּפִיו; וַרְבֵּקָה, אֶהְבֵּת אֶת-יַעֲקֹב. כט וַיָּזַד יַעֲקֹב, נִזְיד; וַיָּבֵא עֵשָׂו מִן-הַשָּׂדֶה, וְהוּא עָנָף. בראשית כה:כח
א וְאֶהְבֵּת, אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ; וְשָׁמַרְתָּ מִשְׁמֶרְתּוֹ, וְחָקְתִּיו וּמִשְׁפָּטָיו וּמִצְוֹתָיו--כָּל-הַיָּמִים. דברים יא:א
הִנֵּה, אִם-שָׁמַעַתְּ מִשְׁמַעוֹ אֶל-מִצְוֹתַי, אֲשֶׁר אֲנִכִּי מִצְוָה אֶתְכֶם, הַיּוֹם-- לְאַהְבָּה אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, וּלְעַבְדּוֹ, בְּכָל-לִבְבְּכֶם, וּבְכָל-נַפְשְׁכֶם. דברים יא:יג
כִּי-תִשְׁמַר אֶת-כָּל-הַמִּצְוָה הַזֹּאת לַעֲשׂוֹתָהּ, אֲשֶׁר אֲנִכִּי מִצְוָה הַיּוֹם, לְאַהְבָּה אֶת-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּלְלַקֵּת בְּדַרְכֶיךָ, כָּל-הַיָּמִים--וְיִסְפַּתְּ לָךְ עוֹד שְׁלֹשׁ עָרִים, עַל הַשָּׂלֶשׁ הָאֵלֶּה. דברים יט:ט יב וַיְדַי מִשָּׁה כְּבָדִים,

ויקחו-אָבן וישימו תחתי וישב עליה; ואהרן וחור תמכו בידיו, מזה אָחד ומזה אָחד, ויהי יָדיו **אָמוּנָה**,
עד-בֹּא הַשָּׁמֶשׁ. שמות יז:יב

הצור תמים פֶּעֱלוֹ, כי כל-דָּרְכָיו מִשְׁפָּט: אל **אָמוּנָה** ואין עוֹל, צָדִיק ויִשָּׁר הוא. דברים לב:ד

כג ועתה, הַשְּׁבֵעָה לי באלהים הַנָּה, אם-תִּשְׁקַר לי, וּלְנִינִי וּלְנִכְדֵי; **חֶסֶד** אֲשֶׁר-עָשִׂיתִי עִמָּךְ, תַּעֲשֶׂה
עִמָּדִי, וְעַם-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר-גִּרְתָּה בָּהּ. בראשית כא:כג

יב ויאמר--?הוּא אֱלֹהֵי אֲדָנִי אֲבָרְכֶם, הַקְּרֵה-נָא לְפָנַי הַיּוֹם; וַעֲשֵׂה- **חֶסֶד**, עַם אֲדָנִי אֲבָרְכֶם. בראשית
כד:יב

כא ויהי יהוה את-יוסף, ויט אליו **חֶסֶד**; ויתן חנוּ, בְּעֵינֵי שֵׁר בֵּית-הַסֵּהר. בראשית לט:כא

יד כי אם-זָכַרְתִּי אִתָּךְ, בְּאֲשֶׁר יֵיטֵב לָךְ, וַעֲשִׂיתָ-נָא עִמָּדִי, **חֶסֶד**; וְהִזְכַּרְתִּי, אֶל-פְּרַעֲזָה, וְהוֹצֵאתִנִי, מִן-
הַבַּיִת הַזֶּה. בראשית מז:יד

ויקרו ימי-יִשְׂרָאֵל, לָמוֹת, וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם-נָא מְצֵאתִי חַן בְּעֵינֶיךָ, שִׁים-נָא יָדְךָ תַּחַת
יָרְכִי; וַעֲשִׂיתָ עִמָּדִי **חֶסֶד** וְאַמֶּת, אֶל-נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם. בראשית מז:כט

ה ועשה חֶסֶד, לְאֶלְפִים--לְאֶהָבִי, וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתַי. ו לא תִשָּׂא אֶת-שֵׁם-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, לְשׁוֹא: כי לא יִנְקֶה
יְהוָה, אֶת אֲשֶׁר-יִשָּׂא אֶת-שְׁמוֹ לְשׁוֹא. שמות כ:ה

ויַעֲבֹר יְהוָה עַל-פָּנָיו, וַיִּקְרָא, יְהוָה יְהוָה, אֵל רַחוּם וְחַנוּן--אֶרֶץ אֲפִים, וְרַב-חֶסֶד וְאַמֶּת. שמות לד:ו

ואיש אֲשֶׁר-יִקַּח אֶת-אָחִתוֹ בֵּת-אָבִיו אוֹ בֵּת-אִמּוֹ וְרָאָה אֶת-עֲרֻנָתָהּ וְהִיא-תִרְאָה אֶת-עֲרֻנָתוֹ, חֶסֶד הוּא--
וְנִכְרָתוֹ,.....וַיִּקְרָא כ:יז

יְהוָה, אֶרֶץ אֲפִים וְרַב-חֶסֶד,.....במדבר יד:יח

עֲשֵׂה חֶסֶד, לְאֶלְפִים--לְאֶהָבִי, וּלְשֹׁמְרֵי מִצְוֹתַי דברים ה:ט

וַיַּדְעֶמָּה, כִּי-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא הָאֱלֹהִים: הָאֵל, הַנִּצָּאֵמָן--שֹׁמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד לְאֶהָבָיו..... דברים ז:ט

שנאה

(ניגודים אהבה, חיבה) שם-עצם נקבה מהשורש (שׁ-נ-א) ממשקל (קָטְלָה) יר' (שְׁנָאוֹת) במקרה של
תוספת (שְׁנָאוֹת-); ר' שְׁנָאוֹת־ בארמית שְׁנָה סְנָה (14)

שנאה היא רגש של דחייה ועוינות כלפי אדם או דבר (15)

"שְׁנָאָה תַעֲרַר מְדַבְּרִים; וְעַל כָּל פְּשָׁעִים תִּכְסֶּה אֶהָבָה." (משלי י, פסוק יב)

בין התלמיד והמורה יש שנאה רבה בגלל אי שיתוף פעולה.

צירופים

שנאה, עצמית שנאת חנם, שנאת מוות

מילים נרדפות

אויבות, איבה, טינף, משטמה, סלידה, עוינות, שטנה, תיעוב.

השנאה בחמשה חומשי התורה:

כזו ויאמר אליהם יצחק, מדוע באתם אלי; ואתם שנאתם אתי, ותלשחוני מאתכם. בראשית כו: כז

וכי-יהיה איש, שנא לרעהו, וארב לו וקם עליו, והכהו נפש ונמת; ונס, אל-אחת הערים האל. דברים יט: יא

פי-יקח איש, אשה; וקא אליה, ושנאה. דברים כב: יג

ושנאה, האיש האחרון, וכתב לה ספר כריתת ונמת בידה, ושלחה מביתו; או כי ימות האיש האחרון, אשר-לקחה לו לאשה. דברים כד: ג

ואיבה אשית, בינה ובין האשה, ובין ורעה, ובין ורעה: הוא ישופך ראש, ואתה תשיפנו עקב. בראשיתג: טו

והבאתי עליכם קרב, נקמת נקם-כרית, ונאספתם, אל-עריכם; ושלחתי דבר בתוככם, ונתתם ביד- **אויב** ויקרא כו: כה

או ככל-אכן אשר-ימות בה, בלא ראות, ויפל עליו, וימת--והוא לא-**אויב** לו, ולא מבקש רעתו. במדבר לה: כג

כי יהיה אליהם, ההלך עמכם--להלחם לכם עם-**אויביכם**, להושיע אתכם. דברים כ: ד
מסקנות:

1-ביטויים של אהבה ושנאה של ביטויים של ניגודים.

2-ההשלכות הלשוניות של הנגודים הן:

א-הוא ביטוי של שינוי פונטי של מילים: כי וריאציה ווקאלית של אחת משתי מילים שונות במילה ומשמעות עשוי להפוך אותו שווה עם הראשון בהגייה כמו בהיפוך של מספר שמות עצם של האפקט ואת ההשפעה.

ב-הגזירה עלולה להוביל ליצירת מילים שיש להן משמעויות סותרות או סותרות למחצה.

ג- נוגדנים מטעמי המילה: ומתרחשים בגלל הניבים הבדלים או בשל ההתפתחות הטמפורלית של השפה והשינויים המתרחשים בנסיבות ובנסיבות, כגון ערבוב היהודים במלים אחרות, מנוגדים.

3-רוב ביטויי השנאה בתורה מתייחסים לשנאתם ולבוזם של עמים אחרים ולהטפה להשמדתם, ואילו דברי האהבה היו מוגבלים לאהבת ה' או לנביאי ישראל.

שוליים:

(1) שגיב ד' (ח"ת) - מלון עברי - עברי לשפה העברית בת זמננו - תל אביב - עמ' 436 - 435 ראה עוד: י. قوجمان (1970) - قاموس عبري - عربي - دار الجليل بيروت، مكتبة المحتسب عمان - ص ص 1002-1003.

(2) - שגיב ד' (ח"ת) - מלון עברי - עברי לשפה העברית בת זמננו - שם - עמ' 1830]:

(3) يوسف فوزي (1965) - الأسفار المقدسة - ج 1 - الموصل - ص 1]:

(*) שנקרא בחג מתן-תורה שנחגג מדי שנה ביום השישי והשביעי מחודש סיוון (סופו של חודש מרץ ותחילתו של חודש יוני בשנה הקלנדרית), נקרא גם ב- "חג שבועות", חג ביכורים או חג הקציר. غازي السعدي (1994) الاعياد والمناسبات والطقوس الدينية اليهودية - دار الجليل - عمان - ص 19.

(4) حامد عيدان حمد الجبوري (2007) - التناقض في التوراة واثره على الاعمال السلبية لليهود - بيروت - ص ص 21-22.

(5) محمد قاسم (1994) - تناقض تواريخ واحداث التوراة - قطر - ص 38.

(6) احمد شلبي (1998) - مقارنة الاديان - اليهودية - القاهرة - ص 223.

(7) اعبيزة ادريس (2002) - الوافي في نحو اللغة العبرية - الرباط - ص 13.

ראה עוד: שגיב ד' (ח"ת) - מלון עברי - עברי לשפה העברית בת זמננו - שם - עמ' 1840.

(8) לוינסקי י' (1970) - אנציקלופדיה של הווי ומסורת ביהדות - תל אביב.

(9) حسن ظاظا (1975) - في الفكر الاسرائيلي - اطواره ومذاهبه - قسم البحوث الفلسطينية - بغداد - ص 163.

**עשרה הדיברות את ההשפעות הבולטות ביותר במורשת היהודית משה תפס אותן חרוטות על לוח של השריעה בהר חורב; נחשבו " המצבור של חוקי היסוד של התנהגות אנושית יהודים ונוצרים חוזרים להן ללמוד איך להתנהג בחיים מוסריים, לוח של השריעה היה חוסך בתוך קופסא שנקראת ארון ברית ממוקמות בתוך אוהל בשם אוהל המועד. התוכן של הלוחות השתמרו בתורה כיום בספר שמות פרק 20:

א וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים, אֵת כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאַמֵּר: ב אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבְּיַת עֲבָדִים: לֹא-יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים, עַל-פָּנָי: ג לֹא-תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל, וְכָל-תְּמוּנָה, אֲשֶׁר בְּשָׁמַיִם מִמֶּעַל, וְאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתַּחַת--וְאֲשֶׁר בַּמַּיִם, מִתַּחַת לָאָרֶץ: ד לֹא-תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם, וְלֹא תַעֲבֹדֵם: כִּי אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, אֵל קַנָּא--פֶּקֶד עֲוֹנוֹן אֲבֹת עַל-בְּנֵי עַל-שְׂלֵשִׁים וְעַל-רַבְעִים, לְשִׁנְאֵי: ה וַעֲשֶׂה חֶסֶד, לְאֶלְפִים— לְאֵהָבִי, וְלִשְׂמֵרִי מִצְוֹתַי: ו לֹא תִשָּׂא אֶת-שֵׁם-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, לְשִׁוֵּא: כִּי לֹא יִנְקֶה יְהוָה, אֶת אִשְׁר-יִשָּׂא אֶת-שְׁמוֹ לְשִׁוֵּא: ז זְכוֹר אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת, לְקַדְּשׁוֹ: ח שִׁשַּׁת יָמִים תַּעֲבֹד, וַעֲשִׂתָּ כָל-מְלֶאכֶתֶךָ: ט וַיּוֹם, הַשְּׁבִיעִי—

שָׁבַת, לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ : לֹא-תַעֲשֶׂה כָּל-מְלָאכָה אֹתָהּ וּבְנֶהּ וּבִתָּהּ , עֲבָדָהּ וְאָמְתָהּ וּבִהְמִתָּהּ , וּגְרָהּ , אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֶיהָ :

י כי ששֶׁת-יָמִים עָשָׂה יְהוָה אֶת-הַשָּׁמַיִם וְאֶת-הָאָרֶץ , אֶת-הַיָּם וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר-בָּם , וַיָּנַח , בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי, עַל-כֵּן , בָּרַךְ יְהוָה אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת--וַיְקַדְּשֵׁהוּ .

יא כַּבֵּד אֶת-אָבִיךָ , וְאֶת-אִמְךָ—לְמַעַן , וְאֶרְכּוּן יָמֶיךָ, עַל הָעֲדָמָה , אֲשֶׁר- יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ .

יב לא תִרְצַח , לֹא תִנְאַף , לֹא תִגְנֹב, לֹא-תַעֲנֶה בְרֵעֶךָ עַד שֶׁקָּר . יג לֹא תִחַמַּד , בֵּית רֵעֶךָ , לֹא-תִחַמַּד אִשְׁתְּ רֵעֶךָ , וְעַבְדוֹ וְאִמְתּוֹ וְשׁוֹרוֹ וְחֲמֹרוֹ , וְכֹל , אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ . שְׁמוֹת פָּרֶק כ:א- יג

ו אנכי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ , אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדִּים: לֹא-יְהִי לָךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים , עַל-פָּנָי . ז לֹא-תַעֲשֶׂה לָךְ פֶּסֶל , כָּל-תְּמוּנָה , אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל , וְאֲשֶׁר בָּאָרֶץ מִתַּחַת--וְאֲשֶׁר בַּיָּם , מִתַּחַת לָאָרֶץ . ח לֹא- תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם , וְלֹא תַעֲבֹדֵם: כִּי אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ , אֵל קַנָּא--פֶּקֶד עֹמֵן אַבֹּת עַל-בָּנִים וְעַל-שְׁלִישִׁים וְעַל-רִבְעִים , לְשִׁנְאִי . ט וְעֲשֵׂה חֶסֶד , לְאֶלְפִים--לְאֶהֱבִי , וּלְשִׁמְרֵי מִצְוֹתָיו (מִצְוֹבְתָיו) . י לֹא תִשָּׂא אֶת-שֵׁם- יְהוָה אֱלֹהֶיךָ , לְשִׁוּא: כִּי לֹא יִנְקֶה יְהוָה , אֶת אֲשֶׁר-יִשָּׂא אֶת-שְׁמוֹ לְשִׁוּא . יא שְׁמֹר אֶת- יוֹם הַשַּׁבָּת, לְקַדְּשׁוֹ, כַּאֲשֶׁר צִוָּה , יְהוָה אֱלֹהֶיךָ . יב ו שֶׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד, וְעֲשִׂיתָ כָּל-מְלָאכָתָהּ .

יג יוֹם , הַשְּׁבִיעִי— שָׁבַת, לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ: לֹא תַעֲשֶׂה כָּל- מְלָאכָה אֹתָהּ וּבְנֶהּ-וּבִתָּהּ וְעַבְדָּהּ-וְאִמְתָּהּ וְשׁוֹרָהּ וְחֲמֹרָהּ וְכֹל- בְּהֵמָתָהּ , וּגְרָהּ אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֶיהָ-לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדָּהּ וְאִמְתָּהּ, כַּמִּוֶּה . יד וְזָכַרְתָּ , כִּי עַבְדְּ הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם , וַיִּצָּאָהּ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם , בְּיַד חֲזָקָה וּבְיָרֵעַ נְטוּיָה , עַל-כֵּן , צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ , לַעֲשׂוֹת, אֶת-יוֹם הַשַּׁבָּת . טו כַּבֵּד אֶת-אָבִיךָ וְאֶת-אִמְךָ , כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ-- לְמַעַן יָאָרִיכוּ יָמֶיךָ, וְלִמְעַן יִיטֵב לָךְ , עַל הָעֲדָמָה , אֲשֶׁר-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ . טז לֹא תִרְצַח , וְלֹא תִנְאַף , וְלֹא תִגְנֹב, וְלֹא תַעֲנֶה בְרֵעֶךָ עַד שִׁוּא . יז וְלֹא תִחַמַּד , אִשְׁתְּ רֵעֶךָ , וְלֹא תִחַמַּד בֵּית רֵעֶךָ , שְׁדֵהוּ וְעַבְדּוֹ וְאִמְתּוֹ שׁוֹרוֹ וְחֲמֹרוֹ , וְכֹל, אֲשֶׁר לְרֵעֶךָ . דְּבָרִים פָּרֶק ה: ו- יז

(10) اعييزة ادريس(2002)– الوافي في نحو اللغة العبرية– مصدر سابق ص11.

(11) לוֹיִנְסְקִי י' (1970)– אנציקלופדיה של הווי ומסורת ביהדות-תל אביב-עמ'61.

(12) William Gesenius: **A Hebrew and English Lexicon of the old testament –a appendix containing the biblical Aramic-** translate by :Edward Robinson: Clarendon press Oxford -1979 .p13

(13) <https://he.wiktionary.org>

(14) William Gesenius: **A Hebrew and English Lexicon of the old testament –a appendix containing the biblical Aramic-** opcit .p971

(15) <https://he.wiktionary.org>.

המקורות:

מקורות עבריים:

- 1- לוינסקי י' (1970) – אנציקלופדיה של הווי ומסורת ביהדות-תל אביב]
- 2- שגיב ד' (ח"ת) - מלון עברי - עברי לשפה העברית בת זמננו--תל אביב.

מקורות ערביים:

- 1- احمد شلبي (1998) -مقارنة الاديان-اليهودية-القاهرة.
- 2- اعبيزة ادريس (2002) - الوافي في نحو اللغة العبرية- الرباط.
- 3- حامد عيدان حمد الجبوري (2007) -التناقض في التوراة واثره على الاعمال السلبية لليهود- بيروت.
- 4- حسن ظاظا (1975) - في الفكر الاسرائيلي-اطواره ومذاهبه- قسم البحوث الفلسطينية-بغداد.
- 5- غازي السعدي (1994) الاعياد والمناسبات والطقوس الدينية اليهودية-دار الجليل -عمان.
- 6- محمد قاسم (1994) - تناقض تواريخ واحداث التوراة-قطر .
- 7- ي قوجمان (1970) - قاموس عبري - عربي - دار الجليل بيروت، مكتبة المحتسب عمان.
- 8- يوسف قوزي (1965) - الأسفار المقدسة-ج1-الموصل.

מקורות לועזיים:

William Gesenius: A Hebrew and English Lexicon of the old testament –a

containing appendix the biblical Aramic- translate by :Edward
Robinson: Clarendon press Oxford -1979 .

אתרי האנטרנט

<https://he.wiktionary.org>

عبارات الحب والكراهية في الأسفار الخمسة

ا. م. د عباس سليم زيدان

جامعة واسط/ كلية الاعلام

خلاصة البحث

حظيت عبارات الحب والكراهية بكثير من التعريفات , اختلفت في بعض الأحيان فيما بينها واتفقت في أحيان أخرى, فالمنظور الديني ينظر إلى عبارات الحب والكراهية من حيث قيمتا الخير والشر , أو من حيث قيمتا الحلال والحرام. وفي الحقيقة, فإن مشاعر الحب والكراهية هي مشاعر إنسانية بحثة ارتبطت بمعتقدات المجتمعات البشرية التي بنيت على موقف الأديان من أي قضية, فأمر يحبه القديسون ورجال الدين يكون حلالاً وأي شيء يكرهونه يكون حراماً بعبارة أخرى إن الأديان هي من يحدد بالتفصيل ما ينبغي أن يكون وما يجب أن نتجنه.

تطرق الباحث في هذا البحث إلى عبارات الحب والكراهية في الأسفار الخمسة , إذ قدم نبذة مختصرة عن الأسفار الخمسة , وزمن نزولها , نتطرق بعدها إلى مفهوم الحب والكلمات المرادفة لهذا المصطلح لنستعرض بعدها أمثلة من الأسفار الخمسة تناولت مصطلح الحب ومرادفاته ومن ثم تناول الباحث مفهوم الكراهية ومرادفاته, واستعرض أمثلة من الأسفار الخمسة , تناولت مصطلح الكراهية ل ينتهي إلى أهم استنتاجات هذه الدراسة التي وجدت أن عبارات الحب والكراهية من عبارات الأضداد التي تعبر عن تغيير لفظي يؤدي إلى تغيير صوتي حدث بسبب التطور المستمر في اللغة العبرية التي تأثرت بعدد كبير من اللغات لانتشار اليهود في مناطق كثيرة في العالم, الأمر الذي أدى إلى خلط المفاهيم لديهم, فعبارات الكراهية في الأسفار الخمسة تشير إلى كراهية الشعوب الأخرى وازدائها والرغبة في تدميرها, في حين أن كلمات الحب في تلك الأسفار كانت تقتصر على محبة الله أو على أنبياء إسرائيل.

الكلمات المفتاحية: عبارات الحب والكراهية, الأسفار الخمسة, عبارات الأضداد.

نبذة عن الباحث:

الدكتور عباس سليم زيدان: أستاذ مساعد في كلية الأعلام/ جامعة واسط. حاصل على شهادة الدكتوراه في اختصاص اللغة العبرية من جامعة بغداد/ كلية اللغات. ولديه الكثير من البحوث في مجال تخصصه الدقيق والاختصاصات الأخرى.

תקציר על החוקר:

ד"ר עבאס סלים זידאן: עוזר לפרופ' בפקולטה של המידה/ אוניברסיטת וואסט. זוכה תואר שלישי מאוניברסיטת בגדאד. יש לו הרבה מחקרים בלשון העברית ותחומים שונים.

Email: asaleem@uowasit.edu.iq